

Cô đơn

Hoàng Quốc Việt

Lẽ ra mùa hè 2002 vừa qua phải là một mùa hè đẹp của tôi. Tôi self employed, làm chủ lấy mình, trên trời dưới vợ, không sợ supervisor dòm ngó, chỉ ngại bà xã kè bên, năm hai kệt một, nên thỉnh thoảng cũng phải "overtime" ngày làm không đủ tranh thủ làm đêm cho bà xã hài lòng! . Tháng sáu "stock take", rảnh rang mà gặp world cup như nắng hạn gặp mưa rào, buồn ngủ gặp chiếu manh. Tôi say mê theo dõi không bỏ sót trận nào, ngày bốn trận, xem hết mình, xem mệt nghỉ, dẹp hết chuyện đấu tranh thành bại trên trường đời sang một bên, để hết hồn mình vào chuyện tranh đua thua thắng trên sân cỏ, quên hết ngày tháng, tận hưởng cái holiday from home bốn năm mới có một lần như enjoy working from home trong xó bếp với vợ hiền vậy! Qua tháng bảy tường trầm lặng thì nhận được email lạ của "Quest" từ biển khơi gửi vào :

Viết thân.

Tao rời Campbeltown Scotland pm Sunday, ra vùng hoạt động Herbrides Terrace North of Ireland & West of Scotland cho tới midnight 22 July, dự định cập Glasgow sớm nhất là 4 pm 23 July. Khi ở Campbeltown tao có lịch trình những chuyến bay từ Glasgow tới London nhưng phải book qua website, mày có thể book cho tao qua Ryanair.com Flight 426 Depart Glasgow 21:05 Arrive London 22:15.

Return Flight 89 Depart London Luton at 22:20 Arrive Glasgow 23:30, hy vọng tao đủ thì giờ cho thằng em chở tao ra phi trường. Mày và gia đình vẫn khỏe chứ, 30 năm rồi không gặp lại nhau chả biết mình còn nhận ra nhau không nữa?!. Có gì email cho tao biết, hẹn gặp lại.

Thân, Cảnh

Đang "đói bạn" mà được bạn "mày tao" ghé thăm thì sướng cỡ nào! Thế là "cái đài kiểm báo" xa xôi hẻo lánh, lạnh lùng phớt lờ Äng Lê của tôi lại sống động lại, bạn bè OC ghé qua đếm được trên đầu ngón tay, cả chục năm nay đếm chưa hết nổi một bàn tay năm ngón. Tôi có biết bao chuyện để làm để lo để đón tiếp người bạn ba mươi năm không gặp dù chỉ một ngày mà thôi, người bạn có một đời binh nghiệp lận đận lao đao... không bằng ai!, nhưng lại có một đời hải nghiệp bênh bồng lướt sóng đại dương tuyệt vời... không ai bằng! không biết "kiếp sau" tôi có thể thực hiện được như thế không? . Tôi chưa bao giờ book vé máy bay trên internet, chuyện "nhẹ và mỏng" thế đó nhưng xem ra lại là chuyện "nhà binh" chứ không phải chuyện "nhà bếp". Sợ làm hỏng kế hoạch "chiều nay ra khơi" của Captain nên tôi email "chạy đạn" nhắn bạn nhờ mấy thằng Tây trên bờ làm giùm cho chắc ăn nhưng không được vì " address not recognised" nên đành "ôm lo" thấp thỏm chờ phone bạn!. Mấy ngày sau từ biển khơi gọi vào Cảnh hỏi tôi đã làm những điều đó chưa mà sao không thấy email trả lời. Tôi đành thú nhận không dám làm vì sợ trách nhiệm, viện cớ làm xong rồi không biết làm cách nào để gửi vé đi, với lại địa chỉ di động ngoài khơi email còn không được thì làm sao thơ tới được?!. Trên đài chỉ huy, Captain nhà mình giải quyết vấn đề thật nhanh chóng trong tinh thần bình đẳng "mày tao", nói năng ngắn gọn với thằng bạn quá ư "chậm tiêu" như ra lệnh:

Tao đang bận hành quân với mấy thằng Tây, không có thì giờ nhiều nói chuyện riêng tư với mày trên hệ thống này. Mày mà không book được thì kệ như tao không đi được. Ráng thử đi, làm không được thì nói con mày làm. Làm xong chỉ cần cho tao biết số điện tử trong đó, ra phi trường tao chỉ cần nói số đó ra là được rồi khỏi cần vé gì cả. Còn email thì mày coi lại đi, VN gửi qua tao còn nhận được, chắc mày cho địa chỉ sai nó mới không tới đó thôi, tao sẽ gọi mày lại, bây giờ phải ngưng để làm việc với tụi nó. Tôi chỉ biết "Aye Aye Sir" tuân lệnh!

Được sự "chỉ đạo" của Commandant, con vừa đi học về là tôi "ra lệnh" cho nó mở computer vào website làm giấy "đi bờ" cho hạm trưởng.

Thế mà xong, có lính trong tay mà không biết dùng, nhưng e-mail đi thì cũng không được, không chịu để mất thời gian tính, tôi chạy lại nhà người quen nhờ thằng cháu gửi đi thì lại được. Thì ra đường dây internet UK online tôi đang sai đúng là loại "lô can " thứ thiệt không chịu lợi ra khơi làm tôi thấp thỏm lo âu mấy ngày, tôi về đổi qua hãng khác ngay cho bỏ ghét. Xong chuyện "nhà binh" mới yên tâm tính chuyện "nhà bếp".

Hôm ấy chủ nhật đẹp trời, nắng vàng đẹp dễ, thanh thoi khuây khỏa, phơi phới yêu đời. Vợ tôi hăm hở sốt sắng đón xe buýt ra phố Tàu mua sắm thêm những thứ cần thiết để làm "mồi nhậu" mặc dầu tính không ra nổi giờ nào đãi khách. Khách từ xa xôi chỉ có 24 giờ phép mà còn bỏ ra "bốn giờ đi lại thêm bốn giờ về"...thời gian còn lại còn phải lê bước giang hồ trên thủ đô thủy tổ hàng hải để đạp lên đường kinh tuyến gốc Greenwich thì lấy thì giờ đâu mà nhậu. Còn tôi thì đưa đưa con gái út đi dự sinh nhật bạn cùng lớp gần nhà, đi bộ khoảng mười lăm phút. Trên đường về một mình, thông dong thông thả "thả hồn" đi hoang theo nắng gió... hoa lá có cây như rực rỡ xanh tươi hơn bao giờ hết trong mắt tôi hôm ấy. Làn gió thoảng nhanh trên mặt cỏ non mượt mà mơn mớn để lại những gợn sóng lăn tăn bông bênh xanh biếc trong vườn nhà người cũng vỗ về vuốt ve mơn trớn được hồn tôi, lòng ngập tràn niềm vui...hội ngộ. Mở cửa vào nhà thì đùa con gái lớn của tôi vừa bỏ điện thoại xuống.

Ba à!

Gì vậy con?

Ông nội chết rồi!

Hả!

Ông nội chết rồi!

Ông nội chết rồi à!

Trời, trời ơi, Sao lại có chuyện này, Sao bày chi chuyện tử biệt sinh ly vào đúng lúc này nè trời!

Ba, ba ơi, con đã xếp đặt đâu vào đó rồi, con đã nói tháng chín này con sẽ về thăm ba rồi mà, cha con mình xấp lại được gặp nhau nữa rồi, sao ba lại bỏ đi, ba ơi!

Sóng gió đến bất ngờ đánh gục tôi tại chỗ, tôi chỉ biết kêu trời kêu cha khóc than thảm thiết trước mặt con tôi.

Đúng là trái đất... méo! Ba mươi năm không gặp cũng chưa gặp, ba mươi ngày sắp gặp cũng mãi mãi không thấy nhau, niềm vui hoi ngơ một ngày nữa gặp bạn, một tháng nữa gặp cha trong thoáng chốc đã tan theo mây khói! Ngọn gió vô thường đến với tôi một cách quá "bất thường" làm tôi lỡ đi chuyến đò "hạnh ngộ" cuối đời với ba tôi, ân hận nuôi tiếc đã không làm tròn ước nguyện của cha mình trước khi nhắm mắt! Ba tôi mong đợi tôi về đã lâu, từ lúc mẹ tôi đột ngột lìa đời cách đây chưa đầy hai năm đến giờ. Thiều vắng "cây gậy đời" ba tôi không muốn chống "gậy gộc" để đi nốt cuộc đời còn lại. Mỗi lần nói chuyện với tôi qua điện thoại ông thường òa lên khóc. Tưởng ba mình sợ chết tôi an ủi:

" Tổng thống Thiệu cũng vừa mới chết đó ba, bên này đầy đủ vậy đó cũng đâu tránh được chuyện đó, ba như vậy là thọ hơn ông Thiệu rồi". Nghe lại chuyện xưa ba tôi nhanh nhẩu nói:

Vậy hả con, ông Thiệu đi lính cùng thời với ba, lúc ba Trung sĩ, ông Thiệu Úy, không thấy cách biệt gì nhiều, lúc đó một tiểu đoàn chỉ có bốn Trung sĩ mà thôi. Rồi ba tôi cười nói :

Nhưng đảo chánh ông Diệm xong ông lên tướng rồi làm Tổng Thống còn ba mới lên Trung sĩ nhất rồi giải ngũ, cách nhau một trời một vực.

Xong chuyện xưa cũng trở về chuyện cũ.

Ba đâu có sợ chết, ba chỉ sợ cô đơn mà thôi, buồn khổ lắm con à.

Tôi vội cướp lời rồi đem chuyện cô đơn của mình để "lên lớp" cho ông cụ:

Để con kể chuyện cô đơn của con nửa năm trời nằm gai nếm mật ở Phan Rang tìm đường vượt biên nhưng không thành cho ba nghe. Lúc đó còn khổ hơn trong cái tạo nỡ, vì trong cái tạo còn có bạn bè hợp tình hợp ý để tâm sự giải sầu, đằng này xa lạ hoàn toàn, lạ người lạ đất. Con ở trong cái rẫy heo lán với cặp vợ chồng trạc tuổi con nghèo rớt mùng tơi con thơ nhỏ dại, gạo chạy từng ngày trong một túp lều nhỏ bé tòi tàn. Tối tối con ngủ trên một miếng ván nhỏ bề ngang vừa bằng cái lưng của con ngoài trời giữa những liếp thuốc lá. Lâu lắm có miếng thịt bò bằng nửa bàn tay do người gởi con ở đó từ phố chợ đem vào. Đến bữa ăn tưởng được nếm của lạ nhưng vừa cầm đũa lên thì chủ nhà hỏi khéo :

Anh ăn thịt bò không được phải không? tôi nghe nói anh theo đạo cấm ăn thịt bò mà! rồi tự động đẩy đĩa thịt bò qua một bên để con gấp không tới. Nhân tình thế thái thế đó nhưng nghĩ chuyện lớn với lại không tiền về xe, giấy tờ hợp lệ nên đành cắn răng chịu trận, không dám bỏ về.

Một hôm hai vợ chồng đi vắng mấy ngày liền để con ở lại một mình coi rẫy nói là ăn đám gì đó. Mới xa những gương mặt thấy ghét đó nửa buổi là con đã lẩm bẩm ước ao: "phải chi có tụi nó ở đây gây lộn cũng đỡ buồn". Gạo trong lu không còn một hột, đói bụng chỉ trông nhờ mấy bụi mì. Mì ở đây củ nhỏ lại mọc thẳng

sâu xuống đất như rễ cây, muốn ăn phải cuốc đào rất vất vả không bỏ công, không như mì trên rừng trong cái tạo, đất xốp, chỉ cần ôm gốc bứng lên là có ăn liền. Nắng đổ lửa, đất cứng khô, lòng dạ nát tan, chẳng còn tinh thần đâu mà cuốc với đào, suốt buổi chỉ ngồi bất động dưới gốc ổi buồn rầu sầu khổ! Đói bụng lượm xoài xanh, hái ổi sống nhai nuốt nước nhả bã cho qua bữa. Con chó thấy vậy tưởng bỏ trong lều quấy đuôi mừng rỡ chạy ra... người... rồi thất vọng sủa gâu gâu bỏ đi. Suốt ngày nay nó không có... cái mà miệng đời thường nói "chó mà chê cái đó thì người chê của"... để ăn!... Chó XHCN mà! Bình thường mỗi ngày có tới ba mạng lớn một mạng nhỏ cung cấp thứ đó cho nó, mỗi lần vác cuốc vô bụi đào lỗ "bức cỏ" là nó theo sau, "đi xong" chưa kịp cuốc đất dấu chôn là nó dọn sạch liền, hôm nay "chế độ" của nó bị cắt giảm, với lại sáng giờ không có gì trong bụng nên con chưa vác cuốc ra đồng. Đói quá cạp đất ăn không được con chó cũng biết khôn đến cái cuốc sủa gâu gâu. Thấy cũng tội nghiệp, con đứng lên cuốc đào, hùng hục cả buổi mới đủ cho hai miệng ăn, đến chiều người và vật mới ngồi lại bên nhau chia xẻ ngọt bùi bên nồi khoai mới luộc. Nhờ vậy mà no và thoát được mấy ngày than mây khóc gió một mình. Một lần khác hai vợ chồng lại tính chuyện ăn giỗ đường xa, chúng xoay xở tiền bạc bằng cách dỡ mái tôn thay mái lá để bán, không đủ bán thêm cánh cửa, thiếu nữa bán luôn con chó. Chiều đến, nhìn nó cục cựa gằm gừ trong bao cột kín trên vai người lạ trên con đường dề ngoằn ngoèo buồn tẻ rồi cái lều... sống nghèo khó đến cái quán... "sống trên đời" mà ngậm ngùi xót xa cho thân phận "đen như mồm chó" của nó và của chính con, ước ao có tiền để chuộc lại mạng sống cho người bạn bốn chân của mình. Qua hôm sau một mình trong rầy vắng, thiếu con chó, cô đơn tận cùng, nghe những tào dừa theo gió lốc xào xạc trên cao mà tưởng như ngàn lát dao chém nát hồn mình, ôm ngực đón đau. Khát nước đến cái lu uống thì thấy mặt con trong đó. Chưa vội múc uống ngay vì sợ làm tan biến đi "người mình có thể nói chuyện được"! Thấy gương mặt "người trong lu" nhẵn nhớt héo sầu con hần học nói với nó:

Việt! sao mày yếu đuối quá vậy, can đảm lên đi, cái khổ của mày hiện tại có đáng gì với cái khổ của Papillon đâu! Làm Papillon là phải vậy, là chấp nhận thương đau, là chấp nhận xa nhau, là gan lì chịu đựng, chông gai còn nhiều, thử thách còn lắm, không phải chỉ bấy nhiêu thôi, đã từng tôi luyện trong đại học khổ đau cái tạo thì phải sống thích nghi với mọi hoàn cảnh chứ! Chưa hết, con còn ngon lành nhìn trời... trong cái lu ngạo mạn thách thức:

Trên đời này còn khổ đau thử thách nào khác cứ đến nữa đi, thằng Việt này không ngán đâu, không van cầu xin xỏ, không ngã chí sồn lòng, không thành công cũng thành nhân, có gì đâu mà buồn khổ! Nói đã đời cho voi sầu khổ mới chịu uống nước già từ "người trong lu" rồi lại lượm mảnh kiếng vỡ dưới mương lên để "nói chuyện tiêu sầu" tiếp với người... "õ trong gương". Đã thông được tư tưởng con lại đến gốc ổi "tọa thiền" dưới bóng mát tàng cây như thường ngày. Lim dim đôi mắt mơ màng buồn thiu một lát là con thấy một sự sống eò uột, một màu xanh nhợt nhạt lấp lánh trong nắng chói từ những kẽ nứt trên luống đất khô cằn bỏ quên do chính con gieo trồng tuần trước cho qua ngày đoạn tháng. Những hạt đậu vừa mới bén rễ nảy mầm ấy không tài nào ngoi lên khỏi mặt đất để thấy ánh sáng mặt trời vì bị những mảng đất dày che phủ. Thế là con ngộ được chân lý sống... một mình!... phá vỡ lớp đất cho những mầm non vươn lên chính là phá vỡ niềm cô đơn của con hiện tại! Cỏ cây đang cần mình, không thể đành lòng nhẫn tâm nhìn những mầm non xanh xao vàng vọt chết yểu dưới lớp đất khô cứng, con mạnh dạng đứng lên đến bên luống đất ra tay gỡ lớp "xi măng đất" đang trảng lên đầu chúng nó, bóp nát cho tơi ra, vun xới chăm sóc cho từng gốc rễ, lom khom suốt buổi mới xong, rồi sách nước dưới mương lên tưới. Nhọc nhằn, gian lao nhưng nhìn lại luống đậu xanh tươi mát mắt con lấy lại sức sống. trở lại bình thường. Ba thấy không, lần này nhờ tiếp xúc được với cỏ cây mà con thoát được cô đơn! Cô đơn của con là thế đó, là không có ai để nói, là suốt ngày thui thủi một mình như một người câm. Còn ba, ba đâu thật sự cô đơn, thiếu má con ba chỉ cần lần ra nhà trước là có con, có cháu để nói chuyện đỡ buồn rồi, sao lại nói cô đơn được? . Thật sự tôi không hiểu chút nào về nỗi cô đơn của người già yếu cả, tôi chỉ biết được cái cô đơn ở lứa tuổi ba mươi chớ làm sao thấu nổi cái cô đơn ở lứa tuổi bảy mươi được! vì sau đó, đâu cũng vào đây, ba tôi vẫn là người già cô đơn, nghẹn ngào hỏi chừng nào tôi về. Tội nghiệp ông cụ, Mẹ tôi trong cơn bạo bệnh mong gặp lại chị tôi lần cuối trước khi nhắm mắt lìa đời. Lúc đó lại nhằm vào dịp Tết, book vé rất khó, hai mẹ con phải chạy đua với thời gian. Chị tôi chỉ có vài ngày phải thu xếp về cho bằng được và mẹ tôi có vài ngày phải ráng sống trong "tĩnh thức" chớ không được hôn mê thì ước nguyện mới thành, Thế mà "the wish come true", ước mơ toại nguyện, chiến thắng được cuộc đua với tử thần chừng vài phút. Vừa ra khỏi phi trường người nhà chờ ngay vào bệnh viện, hai mẹ con tiếp xúc nhau vài phút, trắng

trối trao đổi nhau vài lời là mẹ tôi mãn nguyện chấp tay lên ngực rồi kiệt lực buông xuôi không còn sức đâu lội bơi trong bể khổ cuộc đời này thêm phút giây nào nữa, tính lại không đầy năm phút. Ba tôi mơ ước đã lâu, có ngày rộng thảng dài chờ đợi mà cũng không có được vài phút giây đó! Mỗi lần điện thoại người nói như van như xin với tôi cho người gặp lại "đứa con thương yêu nhất của người" một lần nữa cho thỏa tình mong nhớ : "con ráng về cho ba gặp con một lần nữa nha con, chỉ một lần này thôi con ạ, ba mong lắm". Nhưng tôi không chịu về liền, vì sợ... về rồi là biết hết ngày gặp ba! Tôi ráng "ngâm" mười lăm ngày phép "thập niên"thăm ba hay đúng hơn là phép "đói mình" càng lâu càng tốt, không dám sai tới như tâm trạng xưa kia trong lính ráng để dành mười lăm ngày phép thường niên cho đến cuối năm để về ăn Tết vậy. Tôi đại dốt nghĩ rằng làm thế là "bơm" thêm sức sống cho cha mình, ước nguyện còn đó sẽ giúp cho ba tôi ráng sống lâu để chờ tôi về như chuyện thương tâm của mẹ tôi hay chuyện "dăng báo"tôi đọc được bên này: có người ráng sống trăm năm chỉ để được nhận thiệp chúc mừng sống lâu trăm tuổi của Nữ hoàng Anh gọi tới đúng vào ngày ấy, đọc xong mãn nguyện là nhắm mắt từ già cõi đời luôn trong ngày. Bởi vậy tôi mới yên trí tà tà "câu giờ", có thể về được tháng sáu thì để đến tháng chín, không vội gì mà sai đến, quên đi chuyện thời gian không chờ đợi riêng ai để giờ này ân hận nuối tiếc đã biến mười lăm ngày thiên đàng sum vầy hội ngộ thành mười lăm ngày địa ngục tang tóc chia lìa, cha con tôi vẫn... suốt đời nhớ nhau! Hoàn hồn lại gọi về Việt Nam thì được biết ba tôi vừa ra đi cách đây một giờ và thứ năm này hỏa thiêu. Nghiệm tính nhắm hôm nay chủ nhật, ngày mai lo giấy tờ, ngày mốt đi về ngày kia đến nơi, ngày kia là thứ năm hỏa táng, chằm một ngày là kể như hết dịp mặc tang lễ chống gậy tre tiễn ba về trời. Đã thua thời gian về hội ngộ cùng cha giờ phải đưa thời gian về tiễn biệt với bố, bỏ tất là phè!

Thằng cháu đến đưa email của Cảnh thắc mắc về vé khứ hồi đưa tôi thoát cảnh than mây khóc gió hiện tại. Tôi mở computer email cho Cảnh:

Cảnh thân, tao book vé return cho mày đảng hoàng đừng lo. Nhưng Cảnh ơi, ba tao vừa mới mất cách đây vài giờ ở Việt Nam chắc không thể nào ra phi trường rước mày được vì phải về dự đám tang của ba tao. Tao dự định về thăm ông vào tháng chín này nhưng không còn kịp nữa, rất tiếc không thể gặp lại mày, thông cảm cho tao. Thân, Việt.

Cỏ cây hoa lá, nắng gió đất trời đều mờ nhạt trước cơn bão tố của lòng tôi, mái nhà ảm cúng lúc nào cũng có tiếng nói tiếng đàn piano của mấy con tôi bỗng trở nên im vắng đến ghê rợn, không biết chừng nào mới trở lại bình thường. Tối hôm đó nằm bất động trên giường nhưng con tim cứ thổn thức bên trong. Sợ nó đập mạnh làm "rung rinh"giường nệm phá giấc ngủ vợ hiền tôi bèn ra phòng khách nằm. ..

Khóc ba!

Nhớ ba không dám về liền

Về rồi con sợ hết ngày gặp ba

Tháng ngày mòn mỏi trôi qua

Chắc chiu dành dụm... "thăm ba ngày về"

Ba ơi sao nở lia đời

Con chưa sai hết... "ngày về thăm ba"!

Thế là... "khóc ba"... "chào đời", tôi vội ngồi dậy bật đèn lấy giấy viết ghi lại những lời vừa than khóc kéo quên, nước mắt ngưng tuông, tâm hồn lắng dịu lại!

Sáng sớm hôm sau, Cảnh gọi điện thoại chia buồn và khuyên tôi yên tâm về lo đám tang ông cụ, Tôi nhắn Cảnh trước khi đi thử gọi điện thoại xem thế nào, may mắn lắm mới book được vé, nếu không book được vé tôi sẽ ra phi trường đón Cảnh như dự định vì tôi cũng cần một người bạn để an ủi lúc này. Sau đó có biết bao công việc phải làm, phải lo để về gặp thăm ba!

Ngồi trên phi cơ sát cửa sổ, mắt nhạt nhòa trong nắng chói chang, vừa quay đầu vào trong là người kế bên, một phụ nữ Á Đông quay qua gọi chuyện:

You... Thai Lan?

No, I'm Vietnamese

Anh Việt Nam hả, tôi cũng vậy, hên quá!

Tôi trầm ngâm không nói gì thêm.

Anh về chơi một mình?

Dạ!

Nghe chữ "về chơi" hơi chướng tai nên tôi đính chính.

Đâu phải về chơi, về lo công chuyện, mà chuyện này buồn lắm chị ơi!

Về chuyện gì mà buồn vậy?

Về lo đám ma!

Vậy hả! Tôi cũng vậy! cũng về lo đám ma luôn! Rồi hỏi tiếp ngay:

Anh về lo đám ma của ai?

Của ba tôi

Còn tôi thì của má tôi. Gặp người cùng tâm sự nên tôi xô tiếp:

Mà gấp quá chị à, chủ nhật biết tin chết thì thứ năm này hỏa táng, mua vé không kịp lấy, sáng nay ra phi trường lấy vé rồi lên máy bay luôn.

Tôi cũng vậy, má tôi cũng mất hôm chủ nhật, thứ năm này chôn, mua được vé xong bốn giờ sau là phải ra phi trường liền.

Ba anh chết vì bệnh gì?

Tai biến mạch máu não.

Má tôi cũng vậy, sao có chuyện trùng hợp thế này, ngộ quá ha, rồi lại tiếp

Tôi ở quận mười.

Tôi cũng vậy, cũng ở quận mười, người kể bên lại trầm trồ :

Ủa sao cũng giống nhau nữa. Lần này tôi chủ động đưa lời trước xem người kể bên có "tôi cũng vậy" không:

Tôi ở đường Ngô quyền chợ Nguyễn tri Phương. Người kể bên lại nhanh miệng tiếp lời:

Ủa sao lại kỳ ngộ vậy, tôi cũng vậy, nhà tôi xưa kia cũng ở Ngô quyền ngay chợ Nguyễn tri Phương sao tôi không biết anh. Rồi mở lời đưa đường dẫn lối đến tận nhà mình :

Ở Ngô Quyền anh còn nhớ tiệm cầm đồ bình dân Ngọc Tiếng không, đối diện tiệm Ngọc Tiếng là nhà tôi.

Tôi tiến tới luôn:

Vậy hả, cách tiệm Cầm Đồ Ngọc Tiếng một căn là nhà của tôi, ồ tôi nhớ rồi, chị là Bạch Mai con cô ba tám hai phải không.

Người lạ tròn xoe đôi mắt: Đúng rồi, má tôi thứ ba, nhà số 82 nên lối xóm gọi cô ba tám hai cho tiện nhưng làm sao anh biết được tên tôi.

Thì tôi với chị học cùng trường tiểu học Nguyễn tri Phương, cùng lớp luyện thi đệ thất ở Khai Trí chứ gì.

Mừng rỡ "cô bạn cùng lớp", cùng nỗi buồn giống nhau, cùng đủ thứ trên đời, chưa bao giờ nói chuyện với nhau, chỉ biết giành nhau mua cà rem cây, nước đá nhận lúc ra chơi năm mười năm về trước chưa chịu ngưng mà còn hỏi tiếp cho tới nơi tới chốn:

Anh ở đâu?

Thì ở đây chứ ở đâu nữa, Việt Nam thì chị biết rồi.

Ở đây là ở đâu, nói rõ cho tôi biết coi có trùng nữa không?

Ở Camden town London.

Anh ở London hả, ở nước Anh này à?

Chớ chị ở đâu mà hỏi vậy.

Tôi ở Canada, chuyến bay này từ Canada ghé đây mấy tiếng để rước thêm khách rồi bay nữa.

Ồ, thì ra vậy, tôi cứ tưởng chị cũng ở Áng Lê này.

Thế là trước lạ sau quen, người xa lạ kể bên gợi chuyện làm quen bằng tiếng "mẹ ghê" broken English mà chưa đầy mười phút sau đã trở thành người bạn phần nửa "trăm năm" của tôi rồi, hai mái đầu "tang" chụm vào nhau rù rì trao đổi đủ thứ chuyện trên đời, những chuyện xưa thật xưa mà ngay chính bạn "mày tao" cũng không thể nào xưa hơn được. Cô bạn "mới làm quen" chân tình cởi mở:

Tôi với anh ở cùng đường, cùng chợ, học cùng trường, cùng lớp, biết nhau cả nửa thế kỷ mà đây là lần đầu tiên mới nói chuyện với nhau phải không, nghĩ cũng ngộ quá ha. Rồi triết lý:

"Ở gần nhau thấy nhau hoài thấy xa lạ, ở xa nhau thấy nhau lại thấy gần nhau" là vậy. Tôi dám chắc nếu tụi mình vẫn còn ở Việt Nam cũng sẽ "gặp nhau làm ngo" như hồi nhỏ vậy, chắc cũng chưa nói chuyện với nhau lần nào. Anh còn nhớ nhỏ Hội ở Ngọc Tiếng không, lúc ở VN hai đứa chỉ cách nhau một con đường mà

không bao giờ băng qua nói chuyện với nhau, qua bên này cách nhau ngàn dặm, tôi bên Canada còn nó bên Mỹ, mà cứ vượt biên giới thăm nhau hoài, chạy cả chục giờ xe mới tới. Chưa chiu dứt chuyện "kỳ ngộ" cô bạn tôi tiếp:

Còn chuyện này nữa cũng ngộ luôn: tôi với anh mỗi người mỗi nước, mua vé đâu chọn chỗ ngồi mà vẫn được sắp xếp ngồi kề bên nhau, đúng là "trái đất tròn" phải không anh?. Tôi không ừ tán đồng mà còn "kê" ngược lại:

Nếu quả thật "trái đất tròn" như người đời thường nói thì giờ này tôi với chị không gặp lại nhau mới phải. Tại "trái đất méo" nên xui khiến tôi với chị mới tình cờ gặp nhau trên chuyến bay này.

Ừa, anh nói gì mà kỳ cục vậy, tôi không hiểu chút nào?

Thế là tôi cà kê dê ngông kể lại câu chuyện ba mươi năm không gặp cũng chưa gặp, ba mươi ngày sắp gặp cũng mãi mãi không thấy nhau để dẫn chứng chuyện "trái đất méo" của mình! Rồi kết luận:

Chị thấy không nếu thật sự "trái đất tròn" thì giờ này tôi đang lái xe ra phi trường để gặp lại thằng bạn ba mươi năm không gặp của tôi rồi chớ đâu có ngồi đây nói chuyện với chị được!

Cô bạn yếu lý đành im lặng chấp nhận lý sự gàn của tôi. Tôi lại lý sự tiếp:

Ngồi gần chị tôi còn thấy một chuyện hay này nữa: hồi đó tới giờ tôi thấy luật cộng trừ trong toán học như "trừ" gặp "trừ" thành "cộng" đem ra ứng dụng ngoài đời không đúng chút nào. Thí dụ như tôi đói, chị đói, hai người ngồi gần nhau đâu có hết đói được, nhưng lần này tôi thấy nó lại đúng cho tôi với chị: tôi buồn, chị buồn, hai người có cùng có nỗi buồn như nhau ngồi gần nhau mà lại... đỡ buồn có đúng không?!... một nụ cười méo thoáng hiện trên đôi môi héo!

Hết chuyện này là bắt qua chuyện khác ngay:

Hồi xưa anh làm gì?

Đi lính,

Lính gì?

Hải quân

Còn chị?

Tôi dạy học.

Đi Hải Quân, chắc theo tàu đi năm 75?

Đâu có, tôi ở lại mới đại chớ

Ở lại có bị cái tạo không?

Có chớ, làm gì tránh nổi

Mấy năm?

Ba năm. Chỉ nghe thế thôi là cô bạn bật miệng nói một hơi thật tự nhiên, không cần suy tư làm tôi chưng hửng, chớ với:

Vậy là rớt rồi, ba năm còn thiếu phải hai năm nữa mới đủ.

Tôi trở mặt kinh ngạc gân cổ cãi:

Chị nói gì kỳ vậy, tôi không hiểu nổi, chắc tại chị chưa ở tù ngày nào nên mới nói như vậy. Ở qua rồi sợ lắm chị ơi, nhất nhất tại tù thiên thu tại ngoại mà, tù ba năm là dư quá chừng rồi mà chị nói gì phải hai năm nữa mới đủ, Chưa chịu ngưng tôi còn bồi thêm:

Lẽ ra chỉ có mười ngày mà phải ở tới trên một ngàn ngày lận, "hoắc" cả trăm lần rồi, thiếu ở chỗ nào?

Cô bạn vẫn giữ vững lập trường tiếp:

Tôi nói thiệt đó, phải đủ năm năm... H O mới nhận, thiếu mấy tháng cũng không được, rồi cười chế riễu tôi:

Anh ba năm kể như rớt rồi, hồ sơ bỏ vô sọt rác. Tôi có con bạn chồng cái tạo bốn năm mà còn bị chê chưa đủ chỉ, ở lại buồn thú ruột, tiếc hùi hụi, ước ao phải chi chồng nó ở thêm một năm nữa thì sướng biết mấy, đòi đòi lên hương rồi. Bởi vậy tôi nói phải năm năm mới đủ là vậy anh thấy có đúng không? Đến phiên tôi đuối lý, chịu chấp nhận chuyện nghịch lý từ cổ chí kim chưa bao giờ nghe: ở tù đừng mong về sớm, càng lâu càng tốt, phải đủ năm năm mới thành chánh quả, cuộc đời mới lên hương, bà xã mới hài lòng. còn độc đáo hơn chuyện "trái đất méo" của tôi nữa. Tôi im lặng chào thua cái nhìn xác thực...tế của bạn mình!

Đúng là duyên "kỳ ngộ" phân nửa "trăm năm" nên mới được ngồi gần nhau ăn ngủ tại chỗ cơm nước tận nơi nói chuyện "trên trời". Nói liên hồi, nói mết "ngủ", nói như "trả bữa" chuyện năm mươi năm biết nhau mà mới nói chuyện nhau lần này... lần đầu tiên cũng là lần cuối cùng. Xong chuyện xứ mình xứ người mà máy

bay vẫn còn bay thì bắt qua chuyện dài vượt biên để giết tiếp thời giờ. Hai người kể nhau nghe cuộc hành trình gian lao nguy hiểm dài mấy ngày mấy đêm trên biển để quên đi cuộc hành trình chỉ độ nửa ngày trên trời mà cho là dài thăm thẳm chiều trời!. Tôi nghe được câu chuyện thương tâm của bạn mình phải thủy táng đứa con trai đầu lòng ở cuối cuộc hành trình và chuyện "vui" gặp hải tặc Thái Lan:

Tụi tui bị cướp bao nhiêu lần nhớ không nổi, hết chiếc này tới chiếc khác, cướp tới độ tụi nó không cần qua ghe mình, đến gần là tụi tui thấy đồ qua, chưa đủ thì thấy tiếp, nó chỉ thứ nào mình thấy thứ đó, sau cùng nó chỉ bịch đồ tui đang ôm, tui thấy qua, chúng mở ra coi rồi... thấy lại, nhờ vậy mà lên đảo có đồ thay. Cô bạn "tả chân" thật hay, thật hấp dẫn, thật sống động, ngồi trên máy bay gặp ghềnh trên không mà cứ tưởng như đang ngồi trên ghe lác lư trên biển đêm vậy. Còn tôi kể lại chuyến đi hải hùng dài lê thê lết thết cả tháng trời trên biển chớ không phải mấy ngày mấy đêm. Cuộc hành trình với đầy đủ hi vọng ảm ố trên đời, từ chuyện sợ chết quá không muốn vào bụng cá phải tử chiến với hải tặc Thái Lan đến chuyện chết máy lênh đênh trôi dạt mấy chục ngày không có hột cơm trong bụng từ Bắc bán cầu vượt xích đạo qua Nam bán cầu mà cũng cứ trôi hoài trôi mãi ngoài khơi chớ không không chịu dạt vào bờ, đến lúc tuyệt vọng xấp chìm thì được vớt lên. Ra đi ghe bầu mà được vớt lên từ ghe Thái là vậy! Chuyện "vui" đêm cuối trên chiếc ghe nghiêng gần "sờ" được biển nghe những người nằm la liệt kể bên trao đổi nhau niềm lo chết đói mà quên đi nỗi sợ... chết chìm: Chắc điều này tui mình chết cũng thành ma đói luôn quá, không ai báo tin thì nhà biết chết ngày giờ nào mà làm đám ma đám giỗ?

Tao không lo chuyện đó, tao sẽ hiện hồn về báo mộng ngày giờ chết để nhà làm thất cúng cơm dâng hoàng, tao còn dặn cúng thêm cho tao chè sôi nước mà phải đựng bằng tô canh và viên nào viên nấy phải to bằng nắm tay mới được, thêm ngọt quá mày à! Chuyện "hi hữu" muốn chết mà cũng không được của người cha trẻ tuyệt vọng ôm đứa con nhỏ đòi ăn khóc hoài không nín nhảy xuống biển tự tử để lại người vợ trẻ cũng đang ôm đứa con thơ khóc sứa nhưng không chìm mà cứ lơ lơ lửng lơ trôi làm những người khác "ngứa mắt" phải nhảy xuống vớt lên. Cứ thế câu chuyện kéo dài đến khi xuống đất mới thôi. Đến Thái Lan tuy hai người cùng chuyến bay về VN nhưng khác chỗ ngồi nhưng chúng tôi vẫn phải chia tay vì cô bạn phải theo người hướng dẫn ở phi trường do chồng gởi gắm lúc mua vé. Gặp nhau lại ở duty shop là bắt chuyện liền:

Nó để tui ngồi một mình dặn đừng đi đâu nhưng chán quá nên tui chạy đại ra đây.

Còn lâu mới tới giờ, hơn ba tiếng nữa, chớ đừng sợ, có gì theo tôi cũng về đến nơi.

Anh mua gì chưa?

Bình thường thì tui mua rượu thuốc nhưng chuyến này tôi chỉ mua một chai aux de perfume mà thôi

Bao nhiêu?

35 pound

Là bao nhiêu dolla Canada?

Khoảng 50 dolla Mỹ

Chai nhỏ mà giá đó chắc cũng tốt, nhưng anh có nhiều em gái lắm mà, ai cho, ai bỏ, mịch lòng, khó lắm, phải mỗi đứa mỗi chai mới được. Tôi tỉnh bơ trả lời:

Tôi mua cho má tôi.

Ừa anh nói má anh mất rồi mà, bộ tính nói chuyện kỳ cục gì nữa đây?

Thiệt mà, tôi mua chai này để trên bàn thờ má tôi nhưng dặn các em tôi đứa nào có tiệc tùng gì muốn thơm tho thì lạy má trước rồi mới xịt sau, làm kiểu này để dụ tụi nó về nhà thường xuyên.

Anh nói vậy nghe cũng được, chắc tui cũng mua một chai về cho ba tui.

Mua sắm xong cô bạn tôi lại vội vã chia tay chạy về chỗ củ sợ người hướng dẫn đi tìm, chắc từ đây mãi mãi không thấy nhau vì sẽ không có chuyện trái đất tròn hay trái đất méo lần thứ hai nữa đâu. Tuy còn quá sớm nhưng biết được "gate" để lên chuyến bay của mình là tôi đi liền. Nơi chờ đợi lèo tèo chỉ có vài người, chung quanh đầy những hàng ghế trống. Sợ trống vắng nhập tâm, tôi lấy cuốn kinh hơi thở ý thức của thầy Nhật Hạnh ra đọc để hướng dẫn tư tưởng. Một phụ nữ đứng tuổi đến ngồi đối diện. Vừa ngưng đọc gấp sách lại để "tiêu hóa" lời kinh: "thở vào tâm tĩnh lặng, thở ra miệng mỉm cười, an trú trong hiện tại, đời sống đẹp tuyệt vời" xem có nổi không thì người đối diện gọi chuyện bằng tiếng mẹ đẻ liền:

Tôi rất thích làm phước, ở VN thấy ai nghèo khổ khó khăn là tôi giúp đỡ liền, đi đường thấy miếng chai bẻ là tâm tôi cũng không yên, sợ người ta đi qua đạp lên tôi nghiệp, tôi vô mấy nhà kể bên hỏi mượn cái chổi quét gom lại một chỗ an toàn mới yên tâm đi. Tôi im lặng không biết nói gì thêm chỉ lẩm thăm trong bụng: giúp

đỡ người nghèo khó mình làm được, chớ mượn cái chổi quét miềng chai chắc làm không nổi. Việt kiều ai làm chuyện đó

Anh từ đâu về?

Từ Ăng Lê, còn chị?

Tôi từ Mỹ, ngưng một lát rồi tiếp:

Về chuyện này buồn chết đi được, không biết chừng nào mới lấy lại tâm hồn. Tôi lại nhủ thầm trong bụng: "lại thêm một bầu tâm sự gì nữa đây!". Không biết... ai buồn hơn ai nhưng tôi cũng an ủi:

Về buồn thì đi vui, luật bù trừ là vậy, chớ về vui thì ra đi quyến luyến buồn lắm chị ơi. Kinh nghiệm lần về trước của tôi là vậy!

Về mà có ngày đi như anh thì còn nói gì nữa! Tôi ngạc nhiên không hiểu bà Việt kiều Mỹ này muốn nói gì nên hỏi lại ngay:

Về mà không có ngày đi thì chị về làm gì?

Dạ, tại vì tôi qua Mỹ là đi du lịch, tôi mang hộ chiếu Việt Nam. Chưa kịp nói gì thì người đối diện tiếp tục xỏ bầu tâm sự:

Tức lắm anh ơi, lẽ ra gia đình tôi cũng ổn định cuộc đời ở Mỹ rồi, tui tui năm năm năm ở trại Songkla mà phải trở về lại, tiêu tan tài sản, tan nát cuộc đời. Đến khi về rồi thì những người ở lại về sau lại được Mỹ nhận. Tôi đi du lịch qua Mỹ ăn đám cưới đứa cháu con bà chị. Ở nhà bà chị hai tuần còn mấy tháng còn lại ở với bạn bè cùng trại, biết tôi qua, họ tiếp đãi rất nhiệt tình, thương tình họ hùn tiền đài thọ tất cả mọi chi phí, chở tôi đi thăm khắp nước Mỹ, qua cả Mexico, người nào người nấy bây giờ đều khá giả cả, thấy họ mà tủi cho mình. Nghe đến đây tôi biết ai buồn hơn ai rồi nên tiếp tục an ủi:

Chị đi du lịch mà ôm một khối sầu như thế về thì khó sống lắm, phải quảng nó đi để vui sống chị ơi. Ở đâu cũng vậy, nhất là ở lứa tuổi này, hơn nhau ở chỗ vui buồn trong tâm mà thôi, bởi vậy tôi mới đọc thứ này, thấy bề ngoài của họ như vậy nhưng chưa hẳn họ sung sướng hơn chị, làm túi bụi, lo ngập đầu, họ không rảnh rang đi chơi mấy tháng trời như chị đâu. Tôi ở lâu nên rành chuyện này lắm rồi,

A nh đi năm nào?

Tôi đi năm 79.

Lúc đó phải trả mấy cây.

Tôi không trả gì hết, tôi là tài công.

Xưa kia anh làm gì mà biết lái tàu hay vậy.

Tôi trong Hải Quân.

Vậy hả, Hải Quân thì tôi quen biết nhiều, anh biết Trung Tá Sơn ở Đồng Tâm không, ông là bạn thân của tôi. Dạ không biết, thời đó tôi mới Trung Úy, như vậy bạn chị thuộc hàng chỉ huy trưởng của tôi rồi

Thiệt đó, hồi đó tôi có cái quán ở gần căn cứ Đồng Tâm, mấy ông ra quán tôi hoài, mỗi lần có party tổ chức trên câu lạc bộ nổi trên sông là mấy ông đều mời tôi tham dự, Party thật vui, tài tử giai nhân, áo dài xanh bên áo trắng hoa biên thật là tình, Hải Quân mấy anh đào hoa là lướt lăm đến giờ tôi vẫn không quên. Nghe đến đây tôi lên nhìn gương mặt người đối diện... lùi lại ba mươi mấy năm về trước chắc cũng là một hoa khôi tỉnh lẻ chớ không phải thường. Người nói với giọng trầm buồn chậm rãi, mắt nhìn xa vắng chắc chắn không phải để nói những lời nói... "không mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng tôi" nhưng là như gặp được một dịp bằng vàng để nói lên tiếng lòng mình, nhắc lại kỷ niệm đẹp ập ủ trong lòng mấy chục năm nay mới tìm được... người nghe. Người nghe như được rót mật vào lòng, không cần tập thở cũng thấy... tâm tĩnh lặng, miệng mỉm cười! Đang mê mải nghe được lời "nâng bi" từ đôi môi khô héo của cô hàng nước mấy chục năm xưa mà cũng tỉnh hẳn lại, bởi vậy mới ráng viết thêm đoạn này để bạn bè mình đọc... "bồi dưỡng"!

Không chừng trong đám OC nhà mình xưa kia đóng ở Đồng Tâm dám có người chiều chiều cũng mò ra quán trồng cây si nhưng không dám "thả dê" vì thấy cái nón "rong rêu" trên kết thêu tiền cô chủ! Nhờ vậy mà nơi chờ đợi đầy ắp người lúc nào không hay.

Trên một tiếng đồng hồ sau là trở về vùng trời kỷ niệm. Vùng trời mà một thời mình phải xả thân giữ gìn và một thời mình phải liều mạng... bỏ đi, một thời mà mình khổ đau tự hỏi làm sao sống xa được nó và một thời mà sáng thức dậy mở mắt ra vẫn còn thấy nó là...tan nát cõi lòng! Quê hương hay ngục tù cứ lẫn lộn mãi trong tôi từ dạo đời đời đó. Không biết đúng sai thế nào? ngục tù sao xa lại nhớ?, quê hương sao gần lại sợ?, nhiều lúc muốn xóa bỏ hai chữ ngục tù đi để lấy lại quê hương trong lòng như thuở lên năm cắp sách đến

trường chớ đừng bơi bác như thời năm mươi bốn ba hải ngoại như thế này mãi thì tội nghiệp cho hai chữ Việt Nam lắm. Rồi phi cơ bước vào ngưỡng cửa đất nước là biết liền!